

Recordant...

Mateu Rifà i Planas

per Daniel Sanahuja i Capella

Nasqué a la casa nº 6 del carrer de Sant Quirze de la nostra ciutat, el dia 20 de setembre de 1879.

Els seus pares, Mateu i Antònia, es dedicaven a la confecció i venda de matalassos. Era molt conegut a Sabadell el "matalaser del carrer de Sant Quirze" per les seves bones labors i la bona qualitat dels edredons i conxes que subministraven al públic i sobretot de la bona llana que empraven.

En aquest ambient s'anà criant el petit Mateuet, i quan comptava sis anys començà l'estudi de les primeres lletres al col·legi de les Escoles Pies fins que, complerts els dotze, emprengué l'estudi de la música amb Mn. Miquel Ferrer, organista de l'Església de la Puríssima Concepció, on cursà les assignatures de solfeig i piano amb excel·lents resultats.

Més tard, i en possessió d'un bon bagatge musical, començà els estudis d'Harmonia i Composició amb el mestre Enric Morera, i els de violí amb el concertista i professor del Conservatori de Barcelona Domènec Sanchez i Dejà.

L'any 1901, quan ell en comptava vint-i-dos, ingressà a l'orquestra Mui-xins com a violí primer, i més tard en va ser director. El 1902 li fou premiada una de les moltes composicions que ja portava realitzades, en un dels Certamens Musicals que periòdicament s'organitzaven en el Centre Català.

Això l'encoratjà per continuar i aprofundir els estudis de la composició i a l'ensem determinar la seva personalitat dintre aquest art; per això no para de treballar presentant les seves obres a tots els concerts i recitals musicals que en aquella època tenien lloc en les diverses societats de la ciutat, sobretot al Cente Català on personalment i artísticament era volgut i respectat.

El 27 de febrer de 1911, per malaltia del titular Manuel Madriles i Xatart fou nomenat Subdirector de l'Escola Municipal de Música, però no ho fou de la Banda Municipal com ell hauria volgut. Per això, veient que l'Ajuntament no feia cas de les seves aspiracions, s'enfadà i presentà la dimissió del càrrec que anteriorment li havien concedit.

L'any 1913 l'Ajuntament va treure a concurs públic una plaça de professor d'instruments de corda i auxiliar de solfeig i piano de l'Escola Municipal de

Música, i el mestre Rifà decidí presentar la seva instància. Deia així: *"Mateu Rifà i Planas, de 32 anys d'edat, casat, natural d'aquesta ciutat, domiciliat al carrer de Montserrat n.º 69, compositor i mestre de música, deixeble de composició del mestre Don Enric Morera i dels no menys reputats Don Miquel Ferrer Pbre. i Domingo Sanchez, professor de piano i solfeig del col·legi de la Divina Pastora, mestre de Capella de l'Església de la Santíssima Trinitat i de les Germanes Josefines i autor de nombroses obres musicals per a Banda Militar, Orquestra, Instruments de corda, Orgue, masses corals i cant i piano, honorat amb el primer premi en el Certamen Musical del Centre Català de l'any 1902, amb el degut respecte exposa: Que havent-se de cobrir la plaça de professor d'instruments de corda i auxiliar de solfeig i piano de l'Escola Municipal de Música, suplica a V.E. es digni concedir-li els càrrecs expressats. Sabadell 20 de juny de 1913"*.

Amb data 17 de juliol rebé el següent comunicat de l'Ajuntament en contestació a la instància cursada a l'efecte: *"Accediendo a lo solicitado por V., este Ayuntamiento en sesión de 9 del actual acordó nombrarle profesor de instrumentos de cuerda y auxiliar de solfeo i piano de la Escuela Municipal de Música de esta ciudad, con el haber anual de 600 pesetas consignadas en el presupuesto vigente."*

El 10 de març de 1914 el nomenaren Subdirector de l'Escola Municipal de Música i el 12 de setembre del mateix any es feu càrrec de la direcció de l'Escola i de la Banda Municipal per absència del mestre Masllovet que havia de complir compromisos adquirits en el seu primer viatge a Filipines. Aquesta missió acabà el 30 d'abril de 1915, data en què el titular es feu novament càrrec d'ambdues institucions.

A partir d'aquí es dedicà quasi exclusivament a l'ensenyança, a la composició i a la direcció de la Capella Gregoriana de la Santíssima Trinitat.

El 31 de gener de 1930, en fer-se la presentació oficial de l'"Orquestra de Càmera", composta de 25 professors de corda dirigits pel mestre Cassià Casademont, es tingué en compte la gran producció musical realitzada pel mestre Rifà i, en atenció al seu valor tècnic i artístic, s'inclougué en el programa amb caire honorífic la seva obra "MINUET", que no desentonà al costat de les obres de Beethoven, Mozart, Corelli, Saint-Saens i altres autors de fama mundial. El programa contenia la següent nota: *"Ens és grat de poder associar als noms de l'Orquestra de l'Associació de Música el del nostre car amic Mateu Rifà, gràcies a la gentilesa del qual ens és possible donar avui, en un concert tan sabadellenc, una de les seves obres"*.

En formar-se la "Banda de Música de F.E.T. y de las J.O.N.S." fou sol·licitada la seva col·laboració com a director, i se'n va fer la presentació oficial el dia 1 de gener de 1940 en un concert públic celebrat en el Teatre Euterpe, del qual el diari "Sabadell" (6-1-40) ho comentà àmpliament.

També fou director-fundador de l'Orquestra Clàssica Municipal la qual féu la seva presentació oficial el dia 29 de gener de 1947 en un concert celebrat en el Cine Rambla de la nostra ciutat.

El reconegut professor de música An-

toni Griera i Bardía expressava així les seves impressions sobre el debut d'aquesta agrupació orquestral: *"Estuvieron sencillamente bien. El metal nunca nos molestó con estridencia alguna, colocándose en su justo medio; la cuerda, segura, apasionada, juguetona, incluso enérgica, en el Presto, y los demás instrumentos, sujetos a una preparación cuidada, formaban un conjunto conducido por el maestro Rifá, que forzosamente había de lograr para su presentación un éxito extraordinario. Me gustó muchísimo el canto popular vasco y se aplaudió la obra de Tchaikovsky, se repitió la Danza n.º 5 de Brahms, y hubo al final, concesión, fuera de programa."*

En resumen, un gran éxito para los maestros, proferores y cuantos intervinieron en la organización de la Orquesta".

També rebé de l'Ajuntament aquestes lletres de felicitació: *"La Comisión Permanente, en sesión celebrada el día 30 de enero último, acordó significar a V. el más vivo y efusivo testimonio de felicitación, por el éxito obtenido en la presentación de la Orquesta Clásica Municipal al público sabadellense, el día 29 del propio mes de enero, con extensión de la citada felicitación a todos los profesores componentes de la referida Orquesta. Lo que se le notifica para su conocimiento."*

Del 1946 al 1950 dirigí la Banda Municipal que s'havia reorganitzat amb el nom d'"Agrupació d'instruments de vent de l'Orquesta Clàssica Municipal".

***

El 18 de febrer del mateix any, aparegué aquesta desagradable notícia en el diari "Sabadell": *"Padeciendo desde hace algún tiempo una enfermedad de origen cardíaco, por prescripción facultativa, el maestro compositor, Director de la Escuela Municipal de Música y de la Orquesta Clásica Municipal, Don Mateo Rifá, ha solicitado su jubilación al Excmo. Ayuntamiento, habiéndosele concedido dadas las circunstancias y agradeciéndole sus magníficos servicios al frente de las manifestaciones culturales que tenía encomendadas."*

Lamentamos la enfermedad del maestro Rifá, que ya hace tiempo le tiene apartado de sus actividades culturales en las que tanto se ha distinguido, y le deseamos un pronto y total restablecimiento."

***

Orquesta Clásica Municipal dirigida pel mestre Mateu Rifá i Planas. Anys 1940-1942.

En sessió ordinària de l'Ajuntament en Ple celebrada el dia 4 de gener de 1951 es prengué el següent acord: *"El Il·ltre. Teniente de Alcalde, Delegado de los Servicios Municipales de Hacienda, cree que es conveniente adoptar un criterio definitivo sobre la subsistencia o no de la Orquesta Clásica Municipal, ya que se trata de una partida de gastos de importancia que ha de tener influencia en el presupuesto que ha de regir durante el ejercicio."*

A este propósito se manifiestan diversos señores Concejales en el sentido de que en esta ciudad no existe ambiente para el mantenimiento de la referida Orquesta y que ante los gastos que ello implica, es mejor la supresión de la propia Orquesta."

Por unanimidad se acuerda suprimir la Orquesta Clásica Municipal y prestar apoyo con el material propiedad del Ayuntamiento, a la continuación de la Orquesta, en el caso de que sus componentes, bajo su dirección y responsabilidad, acuerden mantenerla y consecuentemente eliminar del presupuesto para el presente ejercicio, toda consignación de este carácter".

No obstant i els bons desitjos del pro-

fessorat no hi hagué possibilitat d'arribar conjuntament a un acord i l'Orquestra es dissolgué.

***

El dia 3 de setembre de 1953, Sabadell perdé el seu estimat mestre i el dia 5 el diari "Sabadell" expressava el seu condol i el de tots els sabadellencs fent un resum biogràfic de l'extint.

***

Quasi la totalitat del seu patrimoni artístic fou entregat als monjos de l'Abadia de Montserrat per la seva esposa Assumpció Carrera i Turull. Vegi's la lletra rebuda com a acús de rebut: *"Vinc a notificar-li que ahir a la tarda es van rebre la sèrie de paquets de música del seu malaguanyat Espòs (al Cel sia), i que vostè amb tanta generositat i afecte ha volgut cedir al nostre Monestir, perquè formessin part del nostre Arxiu musical."*

Pel que he pogut veure, en fullejar els llibres i les composicions originals sobretot, el seu Espòs fou un veritable músic; m'ha sorprès més que tot l'abundància i varietat de peces i la gran facilitat que trasllueix a través d'elles, en tractar tota mena de temes i de formes musicals."

Això augmenta encara l'estima de la deixa que Vostè ens fa, i l'honor que tindrem de conservar-la entre les altres obres dels nostres antics músics montserratins."

Radio Grau

VISITEU ELS SECTORS DE
GAMMA BLANCA
INFORMÀTICA
TV - COLOR - VIDEO - HI-FI
DISCS - COMPACT DISC

Ara em falta només donar-li les més expressives gràcies en nom del Rdm. P. Abat i de tota la Comunitat i en nom propi, desitjant que la Mare de Déu de Montserrat a qui Vostè n'hi ha fet ofrenes li recompensi plenament, prometent-li al mateix temes recordar-la en les oracions i cants que li adrecen cada dia.

Queda de Vostè afm.s. en Crist - P. Ireneu Segarra OSB.- Abadía de Montserrat 22-7-1954.

OBRES MUSICALS DEL MESTRE MATEU RIFÀ I PLANAS

NOCTURN MINUET - Fuga per a Orquestra de corda.

LLEGENDA - Violoncel i piano.

SONATA - Per a violí i piano (Estrenada a l'Acadèmia Jofre de Barcelona).

DANSA DE FADES - Per a Gran Orquestra.

NEGRA NIT - Sardana.

AVE-VERUM - Executada per l'Orfeó de Sabadell - Veus mixtes.

MARXA DE CONCERT - Estrenada per la Banda de Música del Regiment d'Assia.

MARGUERIDA - Veus mixtes - Lletra de Mn. Cinto Verdaguer.

SANTA NIT - Veus mixtes - Lletra d'Apeles Mestres.

DRAGONS DE MONTESA - Marxa per a Banda.

WAIZ - per a piano i per a Orquestra.

POLIPTICO - Per a Orquestra.

BONE PASTOR - Obra polifònica a 6 veus.

ELS ULLS DE LA VERGE -Cançoneta - Lletra de A. Bori i Fontestà.

SENTO UNA GRAN FOLLIA DE CANTAR - Lieder - Lletra del poeta Arús i Colomer

CANÇO DE LA ROSA - CANÇO DEL SERRADO - REFILET - Estrenades pel Baríton Sr. Pagès en un concert celebrat al Centre Català el 24-6-49.

EL NOVICI - Poema a 4 veus, Armonium, Piano i cor de Monjos.

SERENADE CAPRICIOSA - Violí i Piano.

ESTRELLES SOLITÀRIES - Per a instruments de corda.

MINUET - Orquestra de corda.

MAR I CEL - Sardana.

EL PLA DE L'AMOR - Sardana.

DANSA DE FALLAIRES - Orquestra.

ARRAHONA - Sardana.

ÈGLOGA - Per a piano.

GIGANTES DE PIEDRA - Orquestra.

CUENTO EN EL HOGAR - Orquestra.

TENEBRAE FACTA SUNT - Veus mixtes i quartet a sol.

JESU DULCIS - Veus mixtes.

ESTAMPA VALLESANA - Per a Cant i Piano.

LA IL.LUSIÓ - Per a Cant i Piano -Lletra de Joaquim Folguera.

DANSA DE CLIRIS - Per a Orquestra de corda.

SOBRES EN LA LLUM - Per a Orquestra de Corda.

CANTO ARABE - Per a Violoncel i Piano.

LA CALVACADA DE LA REINA BRUNA - Poema simfònic per a Gran Orquestra.

VEUS DE MUNTANYA - Sardana.

BARCAROLA - Cançó.

NO ET SÀPIGA GREU - Cançó.

ADOREM A L'INFANT - Lletra de Mn. Enric Xicola.

OH! BELLA CAMPEROLA - Per a Orquestra de corda.

CONTE A LA LLAR DEL FOC - Per a Orquestra de corda.

ESTRELLES SOLITÀRIES - Per a Quintet de corda. ●

Teler fet a escala.
(30x24x19 cms.)

Reproducció del que hi ha en el Museu d'Història de Sabadell.

Argent de llei. Pes: 3,200 kgs.

Peça d'artesanía.

J. DALMAU

COMPRA-VENDA, OR,
PLATA, JOIES,
ANTIGUITATS...

Ctra. de Barcelona, 339-341
Tels. 710 25 14 - 710 49 36
Aparcament fàcil - Sabadell

Poesia

de Pepa Beotas

Soy vasca
niña rota.
Mi amor hasta el morir.
Soy canto que no entona,
vivir quiero siempre así.
Soy negra nube hosca
soy beso para tí,
temprana destemplanza
septiembre vive en mi.

Castellar 1984

Soy dueña de poemas descompuestos
y de cuadros pintados con dolor.

Quisiera ser madre que siempre acoge
y para tí cosecha de largo amor.

Castellar 1984

Ay! noches andaluzas
Granada luz y canto.
Blancas paredes blancas
azul cielo cobalto.

Iluminadas calles
de faroles, y gatos,
de gatos amarillos
y de faroles blancos.

Balcones, celosías
que ocultan no ocultando,
misterio de esta tierra
blanca y azul cobalto.

Orce 1984

